

Zarządzenie Nr 20/2024
Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu
z dnia 31 lipca 2024 roku

w sprawie wprowadzenia Standardów ochrony małoletnich w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu

Na podstawie § 7 Statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu zarządzam co następuje:

§1

Wprowadzam Standardy ochrony małoletnich w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu, stanowiące załącznik nr 1 do niniejszego zarządzenia.

§2

Zobowiązuję kierowników komórek organizacyjnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu do zapoznania z niniejszym zarządzeniem wszystkich podległych pracowników wykonujących zadania, o których mowa w dokumencie, w zakresie powierzonych obowiązków służbowych oraz do przestrzegania w pełni zawartych w nim postanowień.

§ 3

Zarządzenie podlega publikacji na podmiotowej stronie Biuletynu Informacji Publicznej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu i wchodzi w życie z dniem podjęcia.

DYREKTOR
Miejskiego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu

Agata Morkis (-)

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH W MIEJSKIM OŚRODKU POMOCY SPOŁECZNEJ W KĘDZIERZYNIE-KOŹLU

§ 1

1. *Standardy ochrony małoletnich w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu* (nazywane dalej: Standardy) mają na celu skuteczne przeciwdziałanie krzywdzeniu dzieci przebywających pod opieką pracowników Placówki Wsparcia Dziennego lub biorących udział w działaniach realizowanych w innych działach merytorycznych MOPS, wprowadzenie procedur, które pozwalają odpowiednio wcześniej zareagować w przypadku obaw o dobro dziecka lub zapobiegać krzywdzeniu dzieci, zanim dojdzie do eskalacji przemocy wobec nich.
2. Standardy określają m.in. :
 - zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnimi a pracownikami MOPS, w tym zachowania niedozwolone wobec małoletnich,
 - podstawowe formy krzywdzenia małoletnich,
 - źródła zagrożeń dla bezpieczeństwa małoletnich i procedury interwencji,
 - przegląd, aktualizacje oraz udostępnianie Standardów,
 - zasady rekrutacji pracowników MOPS, którzy będą mieli bezpośredni kontakt z małoletnimi.
3. Podejmowane przez pracowników MOPS działania w ramach procedur określonych w niniejszym Standardzie mają zapobiegać krzywdzeniu dzieci, spowodować wyciągnięcie odpowiedzialności w stosunku do sprawcy oraz wesprzeć dziecko i rodzinę w sytuacji kryzysu.

§ 2

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a pracownikami MOPS, w tym zachowania niedozwolone wobec małoletnich:

1. Zasadą, której przestrzeganie jest wymagane od pracowników MOPS w odniesieniu do wszystkich czynności podejmowanych przez pracowników, jest działanie dla dobra małoletniego i w jego najlepszym interesie.
2. Pracownicy MOPS traktują małoletnich z szacunkiem oraz uwzględnieniem ich godności i potrzeb.
3. Pracownicy MOPS działają w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych instytucji oraz swoich kompetencji.
4. Osoby zatrudnione w MOPS obowiązane są do utrzymywania profesjonalnej relacji z małoletnimi i każdorazowego rozważenia, czy reakcja, komunikat bądź działanie wobec małoletnich są adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe.
5. Pracownicy MOPS obowiązani są do działania w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji własnego zachowania.
6. Pracownicy MOPS w komunikacji z małoletnimi muszą zachować cierpliwość i szacunek, słuchać uważnie małoletniego i udzielać mu odpowiedzi adekwatnych do jego wieku i danej sytuacji.
7. Nie wolno zawstydzać, upokarzać, lekceważyć i obrażać małoletnich, nie wolno krzyczeć na małoletnich w sytuacji innej, niż wynikająca z zagrożenia bezpieczeństwa małoletnich.
8. Nie wolno ujawniać informacji wrażliwych dotyczących małoletniego wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych małoletnich (obejmuje to wizerunek małoletnich, informacje o jego sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, zdrowotnej, opiekuńczej i prawnej).
9. Nie wolno zachowywać się w obecności małoletnich w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec małoletniego relacji władzy i przewagi fizycznej.
10. Nie jest dozwolone utrwalanie wizerunku małoletniego dla celów prywatnych poprzez filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie. Wyjątkiem jest utrwalanie wizerunku na potrzeby MOPS, na podstawie zgody udzielonej przez rodziców/opiekunów prawnych.
11. Nie jest dozwolone proponowanie małoletnim alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, jak również używanie ich w obecności małoletnich.
12. Nie jest dozwolone nawiązywanie z małoletnimi jakichkolwiek relacji o podłożu seksualnym albo mogących zostać uznane za posiadające takie właściwości. Obejmuje

to także seksualne komentarze, żarty, gesty oraz udostępnianie małoletnim treści erotycznych i pornograficznych.

13. Każde przemocowe działania wobec małoletnich są niedopuszczalne. Istnieją jednak sytuacje, w których fizyczny kontakt z małoletnim może być stosowany i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu – jest odpowiedzią na potrzeby małoletniego w danym momencie, uwzględnia wiek dziecka i jego etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny. Nie można jednak wyznaczyć uniwersalnej stosowności każdego takiego kontaktu fizycznego, ponieważ zachowanie odpowiednie wobec jednego małoletniego może być nieodpowiednie wobec innego. Należy w takiej sytuacji zawsze kierować się swoim profesjonalnym osądem.
14. Nie wolno bić, szturchać, popychać małoletniego ani w jakikolwiek sposób naruszać jego integralności fizycznej, nie wolno dotykać małoletniego w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
15. Kontakt fizyczny z małoletnimi nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywany, nie może wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.
16. Pracownicy poszczególnych działów MOPS, z wyłączeniem PWD, organizować powinni działania z udziałem dzieci w taki sposób, by dzieci były pod opieką rodziców/opiekunów prawnych lub opiekunów grupy zorganizowanej (np. nauczyciela, opiekuna grupy wolontarystycznej, wychowawcy świetlicy).

§ 3

Formy i przejawy krzywdzenia małoletnich

1. Przez krzywdzenie rozumie się wszelkie formy świadomych lub nieświadomych nadużyć wobec małoletniego, które ujemnie wpływają na jego rozwój fizyczny lub psychiczny.
2. Podstawowymi formami krzywdzenia są:
 - 1) Przemoc fizyczna - jest często najłatwiej rozpoznawalną formą nadużyć; powoduje obrażenia fizyczne, pozostawia ślady lub powoduje ból.
 - 2) Przemoc psychiczna - jest rodzajem przemocy, który działa na poziomie emocjonalnym i psychologicznym a nie fizycznym. Przemocą psychiczną jest szydzenie, zastraszanie, wyzywanie, przekleństwa, wyśmiewanie, izolowanie, nadmierne kontrolowanie, narzucanie własnych poglądów, swojego zdania,

a także stała krytyka, wymuszanie posłuszeństwa, poniżanie, zawstydzanie, upokarzanie itp.

- 3) Wykorzystanie seksualne – może przybierać różne formy. Oprócz kontaktu seksualnego może występować jako niechciane dotykane lub całowanie, wymuszone czynności seksualne lub o podłożu seksualnym, zmuszanie do oglądania lub uczestnictwa w pornografii, robienie zdjęć lub filmów z udziałem dziecka bez odzieży, komentowanie dziecka w sposób erotyczny, zmuszanie do oglądania nagości, itd.
 - 4) Zaniedbanie - to chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych dziecka. Zaniedbanie ma miejsce, gdy dorosły nie zapewnia wystarczającego wsparcia emocjonalnego lub umyślnie i konsekwentnie nie zwraca uwagi na dziecko. Zaniedbanie występuje również wtedy, gdy nie zapewnia się dziecku realizacji podstawowych potrzeb, np. nie otrzymuje wystarczającej ilości jedzenia, odpowiedniego ubrania, opieki medycznej lub nadzoru.
3. Wyżej wymienione formy krzywdzenia nie stanowią katalogu zamkniętego. Wszelkie niepokojące zachowania dziecka powinny zwrócić uwagę pracownika, który zobowiązany jest zweryfikować i monitorować sytuację danego dziecka.
 4. Obowiązkiem każdego pracownika MOPS jest zgłaszanie wszelkich obaw i podejrzeń bez decydowania o tym, czy doszło do złej praktyki lub nadużycia wobec dziecka.

§ 4

Źródła zagrożeń dla bezpieczeństwa małoletnich i procedury interwencji

1. Zagrożenie dla bezpieczeństwa małoletnich może stanowić środowisko wewnętrzne lub zewnętrzne. Do zagrożeń ze środowiska wewnętrznego zalicza się krzywdzenie ze strony pracowników oraz krzywdzenie rówieśnicze. Natomiast ze środowiska zewnętrznego zagrożenie mogą stwarzać rodzice/opiekunowie lub inne osoby.
2. Zagrożenia ze środowiska wewnętrznego.
 - 1) W przypadku stwierdzenia lub wystąpienia podejrzenia o krzywdzeniu dziecka przez pracownika MOPS osoba, która była świadkiem takiego zdarzenia lub powzięła o nim informację, przekazuje ją ustnie lub pisemnie Dyrektorowi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, który wskazuje osobę mającą podjąć czynności wyjaśniające.

- 2) Pracownik, wobec którego zaszło podejrzenie lub stwierdzenie, że dopuścił się krzywdzenia małoletniego, zostaje natychmiast odsunięty od wszelkich form kontaktu z dziećmi (nie tylko z dzieckiem pokrzywdzonym), do czasu wyjaśnienia sprawy.
 - 3) W celu ograniczenia ryzyka zagrożenia małoletnich ze strony pracowników MOPS, w zasadach rekrutacji pracowników do pracy z dziećmi obowiązkowe jest złożenie przez kandydata zaświadczenia o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego, kandydaci są również weryfikowani w rejestrze sprawców przestępstw na tle seksualnym. Dodatkowo kandydat składa pisemne oświadczenie o zamieszkiwaniu lub niezamieszkiwaniu w ciągu ostatnich 10 lat w państwie innym niż Rzeczpospolita Polska. Wszelkie kwalifikacje, licencje zgłoszone przez kandydata do pracy są weryfikowane, poprzez przedstawienie oryginałów certyfikatów. Dodatkowo kandydaci zobowiązani są do zapoznania się i podpisania oświadczenia o zapoznaniu się z polityką „Standardów ochrony małoletnich przez krzywdzeniem w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej” oraz o braku przeszkód do podjęcia pracy z dziećmi (*Załącznik nr 1*).
 - 4) Dokumentacja dotycząca zgłoszonych incydentów wobec małoletnich ze strony pracowników MOPS jest przechowywana w aktach osobowych danego pracownika.
 - 5) W przypadku podejrzenia lub stwierdzenia krzywdzenia dziecka przez inne dziecko, należy przeprowadzić rozmowę z dzieckiem podejrzanym o krzywdzenie oraz jego opiekunami, a także oddzielnie z dzieckiem poddawany krzywdzeniu i jego opiekunami. Ponadto należy porozmawiać z innymi osobami mającymi wiedzę o zdarzeniu. W trakcie rozmów należy dążyć do ustalenia przebiegu zdarzenia, a także wpływu zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne dziecka krzywdzonego. Ustalenia powinny zostać spisane na karcie interwencji (*Załącznik nr 2*). Dla dziecka krzywdzącego oraz krzywdzonego sporządza się oddzielne karty interwencji. Informacje o zdarzeniu w formie kart interwencji przekazuje się Dyrektorowi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, który wyznacza osobę odpowiedzialną za weryfikację zgłoszenia oraz podjęcie odpowiednich czynności wyjaśniających oraz zapewniających dzieciom bezpieczeństwo.
 - 6) Dokumentacja dotycząca zgłoszenia oraz jego weryfikacji i podjętych działań przechowywana jest w wyznaczonym miejscu.
3. Zagrożenia ze środowiska zewnętrznego:
- 1) W przypadku powzięcia przez pracownika MOPS podejrzenia, że dziecko jest krzywdzone lub zgłoszenia takiej okoliczności przez dziecko lub inną osobę ze

środowiska zewnętrznego, pracownik ten ma obowiązek pisemnego sporządzenia notatki służbowej (w przypadku gdy zgłaszającym jest dziecko) lub protokołu stanowiącego *Załącznik nr 3* (w przypadku gdy zgłaszającym jest osoba dorosła) i przekazania ich Dyrektorowi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, który wyznacza osobę odpowiedzialną za weryfikację zgłoszenia oraz podjęcie odpowiednich czynności wyjaśniających oraz zapewniających dziecku bezpieczeństwo. Notatka służbowa powinna zawierać następujące informacje:

- a) dane dziecka zgłaszającego wobec niego nadużycia,
 - b) dane osób, które dziecko wskazało jako osoby stosujące wobec niego nadużycia,
 - c) formy nadużyć stosowane wobec dziecka,
 - d) od jak dawna nadużycia mają miejsce,
 - e) gdzie dochodzi do nadużyć wobec dziecka,
 - f) czy są świadkowie nadużyć wobec dziecka.
- 2) Jeżeli pracownik posiada wiedzę lub podejrzenie, że po opuszczeniu placówki życie lub zdrowie dziecka może być zagrożone, jest on zobowiązany do podjęcia działań, mających na celu natychmiastowe odseparowanie dziecka od osób stanowiących dla niego zagrożenie.
- 3) Dokumentacja dotycząca zgłoszenia oraz jego weryfikacji i podjętych działań przechowywana jest w wyznaczonym miejscu.
- 4) Zgodnie z art. 304 § 1 kodeksu postępowania karnego, każdy, dowiedziawszy się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, ma społeczny obowiązek zawiadomić tym prokuraturę lub policję.

§ 5

Przegląd, aktualizacja oraz udostępnianie Standardów

1. Standardy będą regularnie weryfikowane i aktualizowane co dwa lata lub częściej, jeżeli będzie to wynikało ze zmiany przepisów prawa. Wnioski z przeprowadzanej weryfikacji będą pisemnie udokumentowane.
2. Za weryfikację i aktualizację standardów odpowiada kierownik PWD.
3. Rodzice/opiekunowie prawni podczas składania karty zgłoszenia dziecka do PWD będą zapoznawani ze standardami ochrony małoletnich w PWD co udokumentują podpisanym oświadczeniem, a uczestnicy PWD będą zapoznawani ze standardami na każdym pierwszych zajęciach w nowym roku szkolnym.

4. Rodzice/opiekunowie prawni wraz z nieletnimi wolontariuszami, podczas składania deklaracji wolontariackich/porozumień będą zapoznawani ze Standardami, co udokumentują podpisanym oświadczeniem.
5. Standardy ochrony małoletnich będą dostępne poprzez zamieszczenie ich na stronie internetowej MOPS oraz w widocznym i dostępnym miejscu na terenie MOPS i PWD.

DYREKTOR
Miejskiego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu

Agata Morkis (-)

*Załącznik nr 1
do Standardów ochrony małoletnich
w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej
w Kędzierzynie-Koźlu*

Kędzierzyn-Koźle, dnia

.....

Imię i nazwisko

.....

miejsce pracy

.....

stanowisko

Oświadczam, że brak jest przeciwwskazań do dopuszczenia mnie do pracy z małoletnimi dziećmi.

.....

podpis

Oświadczam, że zapoznałam/em się ze „Standardami ochrony małoletnich w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu” i zobowiązuję się do ich stosowania i przestrzegania.

.....

podpis

KARTA INTERWENCJI Z DZIECKIEM KRZYWDZĄCYM/KRZYWDZONYM*

Imię i nazwisko osoby przeprowadzającej interwencję:

.....

Imię i nazwisko dziecka krzywdzącego/krzywdzonego*:

.....

Data wystąpienia incydentu:

.....

Data przeprowadzonej interwencji:

.....

Opis przebiegu incydentu przez dziecko krzywdzące/krzywdzone*:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Zachowanie lub zaobserwowane u dziecka objawy w czasie rozmowy z osobą przeprowadzającą interwencję:

.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....

Podpis osoby przeprowadzającej interwencję

*niewłaściwe skreślić

Protokół zgłoszenia podejrzenia/stwierdzenia* przez osobę ze środowiska zewnętrznego
nadużyć wobec małoletniego

Imię i nazwisko osoby przyjmującej zgłoszenie:

Imię i nazwisko dziecka, którego zgłoszenie dotyczy:

Imię i nazwisko osoby zgłaszającej oraz związek lub stopień pokrewieństwa z dzieckiem
krzywdzonym:

Czy osoby stosujące lub podejrzane o stosowanie nadużyć mieszkają razem z dzieckiem?

- tak
- nie

Imiona i nazwiska osób stosujących/podejrzanych o stosowanie nadużyć wobec małoletniego:

.....
.....
.....

Adresy zamieszkania osób stosujących/podejrzanych o stosowanie nadużyć wobec
małoletniego (jeżeli nie mieszkają razem z dzieckiem) :

.....
.....
.....

Jakie formy nadużyć są lub mogą być stosowane wobec małoletniego?

.....
.....
.....

.....
.....

Niepokojące objawy mogące świadczyć o nadużyciach wobec małoletniego

.....
.....
.....
.....
.....

Od jak dawna trwają lub mogą trwać nadużycia wobec małoletniego?

.....
.....

Czy był/a Pan/i świadkiem nadużyć wobec małoletniego ze strony osób wskazanych jako osoby stosujące nadużycia lub podejrzane o stosowanie nadużyć?

- tak
- nie

Jaki był przebieg incydentu, kiedy i gdzie miał on miejsce oraz kto brał w nim udział?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Podpis osoby przyjmującej zgłoszenie

Podpis osoby zgłaszającej

.....

.....

Data:

*niewłaściwe skreślić

